

โครงการอบรม พุทธวิธีการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะท้าย

หลักสูตร Learning by Doing

หลักการและเหตุผล

อุบัติการณ์ของโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ กล่าวคือ มีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ ทำให้มีผู้ป่วยที่เข้าสู่ระยะท้ายของชีวิตมีเป็นจำนวนมาก แต่รูปแบบการดูแลผู้ป่วยระยะท้ายในประเทศไทยยังไม่ลงตัว ส่วนใหญ่ยังอาศัยรูปแบบการดูแลในโรงพยาบาลซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการดูแลผู้ป่วยวิกฤติและฉุกเฉินที่เน้นการช่วยชีวิตด้วยเครื่องมือทางการแพทย์ปัจจุบัน เช่น การรักษาในห้อง ไอ.ซี.ยู. (I.C.U.) การปั๊มหัวใจ การเจาะคอเพื่อใส่ท่อช่วยหายใจ การให้สารอาหารและน้ำทางสายยาง เป็นต้น การดูแลผู้ป่วยวิกฤติและฉุกเฉินที่นำมาใช้กับผู้ป่วยระยะท้ายนี้เองที่เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้ผู้ป่วยระยะท้ายได้รับความทุกข์ทรมาน ส่งผลต่อการตายไม่ดีที่สุดในที่สุด

กระทรวงสาธารณสุขจึงมีนโยบายตั้งสถานชีวาภิบาลในชุมชนขึ้น เพื่อยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางยกระดับการดูแลสุขภาพระยะท้ายให้ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ คือ (๑) ร่างกาย (๒) จิตใจอารมณ์ (๓) สังคม (๔) จิตวิญญาณ โดยให้มีสถานชีวาภิบาลต้นแบบ เขตสุขภาพละ ๑ แห่ง และในเขตสุขภาพที่ ๘ มี ๔ จังหวัด คือ นครราชสีมา , ชัยภูมิ , บุรีรัมย์ , สุรินทร์ กำหนดให้ศูนย์พุทธวิธีดูแลผู้ป่วยระยะท้าย (Buddhist Hospice Care Center) วัดป่าโนนสะอาด หรือวัดป่ากรรมฐานบ้านโนนสะอาด (๘) ต.ท่าเยี่ยม อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา เป็นสถานชีวาภิบาลต้นแบบ เพราะมีความพร้อมและมีผลงานการดูแลผู้ป่วยให้ตายดีอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน เมื่อวันที่ ๖ ก.ค. ๒๕๖๖ ในครั้งนั้นที่ประชุมได้มีมติหนุนให้ศูนย์พุทธวิธีดูแลผู้ป่วยระยะท้ายเป็นต้นแบบให้กับวัดทั่วประเทศ โดยวุฒิสภาได้มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการแล้ว และจากบทเรียนความสำเร็จของศูนย์พุทธวิธีดูแลผู้ป่วยระยะท้าย พบว่า นวัตกรรมการตายดีวิถีพุทธ ในรูปแบบ “อาจารย์ใหญ่ทางจิตวิญญาณ” ที่ได้พัฒนาเป็น “อาจารย์ใหญ่ให้ธรรมทาน” เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้งานดูแลผู้ป่วย ผู้สูงอายุ และ พระสงฆ์อาพาธระยะท้าย เกิดผลสำเร็จเห็นการตายดีอย่างเป็นรูปธรรม

อนึ่ง การดูแลในมิติจิตวิญญาณ ยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน ที่สำคัญคือยังขาดองค์ความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตวิญญาณในทางพระพุทธศาสนา ด้วยเหตุนี้ศูนย์พุทธวิธีดูแลผู้ป่วยระยะท้าย จึงจัดอบรมพุทธวิธีดูแลจิตวิญญาณระยะท้าย ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วย พระสงฆ์อาพาธ ตลอดจนประชาชนที่สนใจทั่วไป พร้อมกับรณรงค์การสมัครเป็น อาจารย์ใหญ่ให้ธรรมทาน นวัตกรรมการตายดีวิถีพุทธ โดยทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่ไม่เกิดประโยชน์ ตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒ คือ “บุคคลมีสิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตน หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วยได้”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่ออบรม พุทธวิธีการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะท้าย ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในการผู้ดูแลผู้ป่วย ผู้สูงอายุ ตลอดจนประชาชน ผู้สนใจทั่วไป

๒. เพื่อรณรงค์การสมัครเป็น อาจารย์ใหญ่ให้ธรรมทาน นวัตกรรมการตายดีวิถีพุทธ โดยทำหนังสือ แสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่ไม่เกิดประโยชน์ ตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้สูงอายุ ผู้ป่วย พระสงฆ์อาพาธ ตลอดจนประชาชนที่สนใจทั่วไป

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการฯ
๒. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ แจ้งผู้เข้ารับการอบรม
๓. จัดอบรมตามหลักสูตร
๔. ติดตาม ประเมินและสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ

วันเวลา/สถานที่

ทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ รับผู้เข้าอบรม ๕๐ รูป/คน ณ วัดป่าโนนสะอาด (ธ) ศูนย์พุทธวิธีดูแลผู้ป่วยระยะท้าย บ้านโนนสะอาด หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าเยี่ยม อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

งบประมาณค่าใช้จ่าย

๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๒. ค่าอาหารกลางวัน
๓. ค่าอุปกรณ์การอบรม

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการผู้ดูแลผู้ป่วย ผู้สูงอายุ ตลอดจนประชาชน ผู้สนใจทั่วไป มีความรู้ ความเข้าใจ พุทธวิธีการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะท้าย

๒. ผู้เข้าอบรมได้ลงภาคสนาม รณรงค์เชิญชวนผู้ป่วย ผู้สูงอายุ ตลอดจนประชาชน ผู้สนใจทั่วไป สมัครเป็น อาจารย์ใหญ่ให้ธรรมทาน นวัตกรรมการตายดีวิถีพุทธ เกิดประโยชน์ต่อระบบสาธารณสุข ประเทศชาติ และพระพุทธศาสนา

กำหนดการอบรม พุทธวิธีการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะท้าย
หลักสูตร Learning by Doing
ณ ศูนย์พุทธวิธีดูแลผู้ป่วยระยะท้าย วัดป่าโนนสะอาด จ.นครราชสีมา
จำนวน ๕๐ รูป/คน ทุกวันศุกร์ของสัปดาห์

กำหนดการ

๐๘.๐๐- ๐๘.๓๐ น.	ผู้เข้าร่วมอบรมลงทะเบียน
๐๘.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.	- เยี่ยมผู้ป่วย - ฟังบรรยายเรื่อง พุทธวิธีการดูแลจิตวิญญาณผู้ป่วยระยะท้าย
๑๑.๓๐ - ๑๒.๓๐ น.	ถวายภัตตาหารพระสงฆ์/แม่ชี/พักรับประทานอาหาร พร้อมกัน
๑๒.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.	- อบรมการสมัครเป็น อาจารย์ใหญ่ให้ธรรมทาน นวัตกรรมการตายดีวิถีพุทธ โดยทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่ไม่เกิดประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒ - ตอบคำถาม
	- หลังการอบรม ผู้เข้าอบรมลงภาคสนาม รณรงค์เชิญชวนผู้ป่วย ผู้สูงอายุ ตลอดจนประชาชน ผู้สนใจทั่วไป สมัครเป็น อาจารย์ใหญ่ให้ธรรมทาน - ผู้เข้าอบรมศึกษาภาคปฏิบัติ โดยฝึกสังเกต วินิจฉัยจิตวิญญาณของอาจารย์ใหญ่ให้ธรรมทานของแต่ละท่าน และรายงานในกลุ่มไลน์ อาจารย์ใหญ่ให้ธรรมทาน หมอดูแลจิตวิญญาณ ทุกวันศุกร์